

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE (FAL)

LEPHEPHE LA BOBEDI (P2)

DIBATSELA 2012

MEPUTSO: 70

NAKO: 2 diiri

Palomoka ya matlakala a dipotšišo ke 15.

DITAELO LE TSHEDIMOŠO

1. Badišiša ditaelo ka šedi
2. O kgopelwa go bala letlakala le ka tlhokomelo pele o thoma go araba dipotšišo
3. O se ke wa leka go bala lephephe ka moka. Lebelela diteng letlakaleng le le latelago gomme o laetše dinomoro tša dipotšišo tša dingwalo tšeo o di badilego. Ka morago ga moo, bala dipotšišo gomme o kgethe tšeo o nyakago go di araba
4. Lephephe le arotšwe ka DIKAROLO tše NNE:

KAROLO YA A:	Padi	(35)
KAROLO YA B:	Papadi/Terama	(35)
KAROLO YA C:	Kanegelokopana	(35)
KAROLO YA D:	Theto	(35)
5. Latela ditaelo tšeo di hwetšwago mathomong a karolo YE NNGWE le YE NNGWE ka kelohloko
6. Araba dipotšišo tše PEDI fela, E TEE go tšwa go ye nngwe ya dikarolo tše PEDI. Diriša lenaneotekolo
7. Nomora dikarabo tša gago go swana thwii le ka fao dipotšišo di nomorilwego ka gona ka gare ga lephephe la dipotšišo
8. Thoma karolo YE NNGWE le YE NNGWE letlakaleng le LEFSA
9. Ngwala ka bothakga, ka mongwalo wa go balega
10. Kakanyo mabapi le taolo ya nako: Šomiša tekano ya metsotso ye e ka bago ye 60 karolong YE NNGWE le YE NNGWE

LENANETEKOLO**KAROLO YA A: PADI**

Araba potšišo e TEE fela.

NOMORO YA POTŠIŠO	POTŠIŠO	MEPUTŠO	NOMORO YA LETLAKALA
1. <i>Kgati ya moditi</i>	Potšišo ye telele	35	5
GOBA			
2. <i>Kgati ya moditi</i>	Dipotšišo tše kopana	35	5

KAROLO YA B: PAPADI/TERAMA

Araba potšišo e TEE fela.

3. <i>Di šitile Phaahla</i>	Potšišo ye telele	35	7
GOBA			
4. <i>Di šitile Phaahla</i>	Dipotšišo tše kopana	35	7

KAROLO YA C: KANEGELOKOPANA

Araba potšišo e TEE fela.

5. <i>Hallo baby ...!</i>	Potšišo ye telele	35	10
GOBA			
6. <i>O swere jackpot le mahlale ga se a thuto fela</i>	Dipotšišo tše kopana	35	10

KAROLO YA D: THETO

Araba dipotšišo tše PEDI fela.

7. <i>Re madimabe bjang?</i>	Dipotšišo tše kopana	17½	12
GOBA			
8. <i>Matete a lefase</i>	Dipotšišo tše kopana	17½	13
GOBA			
9. <i>Mathata</i>	Dipotšišo tše kopana	17½	14
GOBA			
10. <i>La pitšana?</i>	Dipotšišo tše kopana	17½	15

LENANETEKOLO/LENANETSHWAYOTSHWAYO

- Dira leswao (✓) go lenanetekolo le le latelago go kgonthiśiśa ge e ba o lateletše ditaelo gabotse.

KAROLO	NOMORO YA POTŠIŠO	PALO YA DIPOTŠIŠO TŠEO DI ARABJAGO	LESWAO
A: Padi (potšišo ye telele goba ye kopana)	1–2	1	
B: Papadi (potšišo ye telele goba ye kopana)	3–4	1	
C: Dikanegelokopana (potšišo ye telele goba ye kopana)	5–6	1	
D: Theto	7–10	2	

KAROLO YA A: PADI**KGATI YA MODITI – OK Matsepe****POTŠIŠO YA 1**

Araba potšišo ye TELELE goba ye KOPANA (Setsopolwa).

Sekaseka thulano ya padi ye ka mantšu a 250–300.

[35]**GOBA****POTŠIŠO YA 2**

Bala ditsopolwa tše ka šedi gore o tle o kgone go araba dipotšišo.

2.1 SETSOPOLWA SA A

Matšatši ke a šele eupša naga ga se e šele ka gore ga nke re ekwa thaba goba noka ya gore le gore e ile badimong. Bophelong re fahlogela tše go rena e lego tše mpsha eupša go dithaba le dinoka e lego dipoeletša tše di bilego di sa tsebe gore ke tša bokae, fela mahlatse goba madimabe ke gore ga di kgone go ka re laodišetša tšona. Matšatši ke a šetše eupša naga ga se e šele ka gore Tetedi yoo a swanetšego go latela Kgoši Khomodi bogošing ga a ka a ba le kwano le mohumagadi wa gagwe mabapi le mothešana yoo Mmatshapho a bego a mo nyaka. Ka gona go tenwa ke gore kgoši e re mola e nyetše e be gona e nyalago yoo e lego mmagosetšhaba, Kgoši Khomodi o ile a dira gore Tetedi a nyale wa bogoši pele, gore bao a šalago a ba nyala morago ba nyalwe ka tsebo ya gore mong wa tšohle o šele a le ntshe. Fao gona o be a tiiša la mogologolo le le rego kwelapele ya bokgomo ga e boe le lenyora. Taba ye botse e ile kae ge e se yona yeo ka gore afa o ka re mola o be o tlwaetše go šeba ka ye e apeilwego goba ye e bešitšwego go ya ka moo go ikgethelago wena, gwa thwe go tloga lehono o swanetše go hutšwetša ka malladigwegwe ka ge yo e lego motho a tlile? Afa ruri o ka re mola o tlwaetše go ja tša seemo sa godimo wa tla wa kgona go šeba ka dithotse le ditlhono o re o tšhaba seokolela sa morogo wo le wona o o hwetšago ka go tswapatletša? Nnete gona tšhutišo ya mohuta wo e tlamegile go go tsenya moya wo mobe, gomme go be go se bokaone bjo bo phalago bjo Kgoši Khomodi a bego a bo dirile, bokaone bjo bo dirago gore batho ba dule mmogo e le ngatana ye e ka se robjogo ke motho, go phethege se se rego bana ba motho ba kgetlogana hlogwana ya tšie.

(Matl. 42-43)

- 2.1.1 Tšweletša dintlha tše pedi go tšwa setsopolweng tše di laetšago gore tikologo ye ke ya segologolo. (2)
- 2.1.2 Ngwala dintlha tše pedi go tšwa setsopolweng se, tše di amanago le mongwalelo (4)
- 2.1.3 Laetša seo se rerwago setsopolweng se mabapi le Kgoši Tetedi. (2)

2.1.4 Hlaloša tema yeo e kgathwago ke molaodiši setsopolwego se. (4)

2.1.5 Bapetša timamello le basadi ba bangwe ba kgoši go tšwa setsopolweng se. (4)

2.2 SETSOPOLWA SA B

'Lekgotla le le hlomphegago, ka mahlo le mogopolo le a bona gore go direga eng ka motse wokhwi, le bile le a tseba gore re katana ka mekgwa ye mentši gore tša wona re di dudiše ka a mabedi eupša di a gana. Mo lebakeng la gonabjale nnaena ke beegile sebakeng ka tshwanelo ka gore kgaetšediake, e lego Kgoši Tetedi, o tšwa go nkgana ka mosadi ka ntle le lebaka le le nyorollago, go tloga fao ke tšwa go tšhela ba Mahlatsemang ka megokgo, batho ba batho le go nthuša ba nthušetšego ga ka boelwa ke selo. Go se boelwe ke selo ke gore morwedi wa bona o belege Nkgotlelele yoo a gananago le motse wokwi e le ruri, ka gore o ile a nyadišetšwe mosadi a mo raka, lehono ge a etšwa go nyala yoo a swanetšego go ikuša pelo ka yena – ke yena yoo a iketšego gagabo ka ntle ga lebaka le le kwešišegago. Seo bjale ke le bileditšego sona ke go tla go kgopela maele a gore ge go le ka mekgwa wo, go ka thweng!'

O ile go dula fase ka tsebo ya ge go swanetše go ba mofetodi yoo a tla tlego a hlatlangwa ke ba bangwe ka go mo tlatša goba go mo phaollela tseleng ye kaone, ya ba semaka ge ba ile ba fela ba kgothutše dihlogo ba itonkula lefela. O be a makala ka tshwanelo gobane ka ge e be e sa le bošego, go be go sa kgonege gore dijo di be di šetše di ba tsene ka meenong. O dutšadutše nabo lebakanyana ya re mo a lemogago gore ga ba itokišetša go fetola, a re go ngwetši:

'Wena mmagongwana a nke o tle mono gannyane re tla boa gonabjale.'

Matl.104 - 105

2.2.1 Hlaloša mebolelwana yeo e thaletšwego. (4)

2.2.2 Hlaloša Nkgotlelele ka botlalo:

(a) Ke mang? (1)

(b) Efa semelo sa gagwe? (2)

2.2.3 Laetša gore ditaba tša setsopolwa se di amana le legato lefe la thulaganyo. (4)

2.2.4 Na thulano yeo e tšwelelago temaneng ya bobedi:

(a) Ke ya mohuta ofe? (2)

(b) E gare ga bomang? (2)

2.2.5 Akanya molaetša wa setsopolwa se. (2)

2.2.6 Na maikutlo a Mmatshupo setsopolweng se ke afe? (2)

PALOMOKA YA KAROLO YA A: 35

KAROLO YA B: PAPADI/TERAMA**DI ŠITILE PHAAHLA – SN Tseke****POTŠIŠO YA 3**

Araba potšišo ye TELELE goba ye KOPANA (Setsopolwa).

Sekaseka morero wa tiragatšo ye.

[35]**GOBA****POTŠIŠO YA 4**

Bala ditsopolwa tše ka šedi gore o tle o kgone go araba dipotšišo.

4.1 SETSOPOLWA SA A

NAMELE:	Re tlile mo go wena mabapi le taba ya dillo tša bana, ka rena.
MOKHUŠA:	Ke theeditše le ge nna le hlogo ya sekolo re sa nyamile, re sa tšhogile ka yona taba ye le e tletšego ka mo.
THEEPE:	Le rena re bone gore le tshwenyegile. Ke ka lebaka leo re tlilego ka mo ofising lehono.
MOKHUŠA:	Bjale le gopotše bjang? Le ipona molato bjalo ka barutiši ba bangwe goba aowa?
NAMELE:	Aowa, mong wa ka, phošo yona re nayo ka ge re ile ra tšea lebakanyana re sa hlokomele go ruta bana ka mafolofolo le bjona boineelo. Bjale re ngwadile dikgakollothuto tseo di akaretšago mošomo ka moka woo o bego o šetše morago.
MOKHUŠA:	O sa bolela, o a kwala, eupša dikgakollothuto ga di na le mohola kudu go ngwana yoo a sa kago a rutwa goba a hlathollelwa gore eng ke eng, e šoma bjang, mohola wa yona ke eng mo bophelong? Gona moo le reng?
THEEPE :	Re gopotše go tsogela le go šala mo sekolong go kgatha yona tema yeo ya go hlathola seo re se ngwaletšego bana.
MOKHUŠA:	Bjale le re nna ke dire bjang?
NAMELE:	Re go kgopela gore o re bolelele le hlogo ya sekolo le bona barutwana maloka le taba ye ya bošaedi.
MOKHUŠA:	Ke a le kwa, ke kwana le lena, sepelang le ye go ngwala mangwalo ao ka ona le thekgago polelo ye ya lena. Le a tliše pele hlogo a fihla gore ke kgone go mo fa ona le go mo digela ka fao le ikemišeditšego ka gona.

THEEPE: Re šetše re ngwadile. Sa rena e be e no ba go go bolediša le gona go nyaka tlhahlo le maele.

NAMELE: (O *neela Mokhuša mangwalo*.) Ke therešo mong wa rena, mangwalo ao ke a.

(Letl. 43)

- 4.1.1 Ke tikologo efe yeo e tšweletšwago setsopolweng se? Fahlela ka dintlha tše pedi. (3)
- 4.1.2 Bolela gore moya wo o fokago setsopolweng se ke wa mohuta mang? (2)
- 4.1.3 Laetša tswalano ya Namele le Theepe setsopolweng se. (2)
- 4.1.4 Na poledišano yeo e dirišitšwego setsopolweng se e tšweletša semelo sefe sa Theepe. (4)
- 4.1.5 Bolela gore mantšu a a lego ka mašakaneng a bitšwa eng le gore a šoma eng. (2½)
- 4.1.6 Laetša gore ditiragalo tša setsopolwa se di amana le legato lefe la thulaganyo. (2)
- 4.1.7 Na ditiragalo tša setsopolwa se di ka bapalega sefaleng? Fahlela. (2)

4.2 SETSOPOLWA SA B

NAMELE: Gape nna melato ka moka ke e lefile, e fedile, ke lebaletšwe ke bao e ba amago ka moka. Ga ke kwešiši gore ke ka lebaka la eng e sa fela e bolelwa fa lehono.

MONAWA: Rena, gagolo Tlhakolane, re be re nyaka go hlathollelwa fela, tu! Bjale ke bona re kgotsofetše.

MAŠUTŠA: (O *na le maseme a magolo*.) Ga ke nyake le tloga mo le na le kgopolo ya gore banenyana ba sekolo se, goba se sengwe, ba ka no senywa, ga go molato. Sekolo se, le komiti le setšhaba seo sekolo e lego sa sona, gotee le kgoro ya Thuto, ga se rate ge basetsana ba kgotlelwa, ba timetšwa, gomme ba lahlwa tše nkego ga se batho.

MOTŠHATŠHA: Monna, Tlhakolane a re leseng ditaba tše, gomme hlogo o tla di lebelela le ba bangwe ba bagolo go yena.

TLHAKOLANE: Ga ke rate ge motho a bolela bjalo ka yo Motšhatšha. Nke ke ge taba ye ya go robja maoto e mpaba ke nnoši, e ntshwenya ke nnoši, ke e gana ke nnoši, gomme e bile e le nna ke nnoši ke rego ge monna a belege ngwana ke boikarabelo bja gagwe.

<p>MAŠUTŠA: Ga go bjalo, re tshwenywa ke nako. Sekolo se tla tloga se tsena. (<i>Ba a phatlalala ka moka</i>)</p>
--

(Letl. 95–96)

- 4.2.1 Efa dintlha tše pedi mabapi le polelo ya mongwadi go tšwa mantšung a go ngwalwa ka moseka. (2)
- 4.2.2 Hlaloša molaetša woo o tšwelelago setsopolweng se. (4)
- 4.2.3 Laetša gore moya wo o fokago setsopolweng se ke wa mohuta mang. (2)
- 4.2.4 Efa semelo sa Motšhatšha go tšwa setsopolweng se ka dintlha tše pedi. (4)
- 4.2.5 Na maikutlo a gago ke afe mabapi le go imišwa ga bana ba sekolo? (2½)
- 4.2.6 Na e ka ba taba ya go lefela dimpa go batswadi ba basetsana bao Namele a ba imišitšego ke tebalelo ya kgonthe? (3)

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 35

KAROLO YA C: KANEGELOKOPANA**TŠA LEFASE GA DI FELE – MFC Matshela le ba bangwe****POTŠIŠO YA 5*****Hallo baby ...!"***

Sekaseka thulaganyo ya kanegelokopana ye, go ya ka dintlha tše di latelago:

- (a) Kalotaba
- (b) Tšwetšopele
- (c) Sehloa
- (d) Tlemollo ya lehuto

[35]**POTŠIŠO YA 6*****O swere jackpot le mahlale ga se a thuto fela.*****6.1 SETSOPOLWA SA A (O swere jackpot)**

Ruri ngwanaka o re gobošitše. Lehono kua motseng ba re hlašitše mme re tšwele ka diethiethi ka ge go thwe re baloi, gwa realo mmagoMegabaru, ka pelo ye bohloko ebile megokgo e nyaganyaga ka mahlong.

'Mma, hle le ntshwareleng, ke dirišitšwe ke bjana le megaburu. Ruri ka nnete leinalebe ke seromo mme nkabe yona ke ngwana wa morago,' gwa araba Megabaru le yena megokgo e sekaseka ka mahlong.

Ge tše di direga, ke ge ba lebeletšwe ke moletakgolego mme le yena a duletše go šikinya hlogo ka kwelobohloko. Ka pelong o be a re 'bafsa ruri ba hlalefetše tša phaku' e no ba tšona dikgori tše di rego ge di šetše di bona mae di palelwe ke go bona meutlo. Gobagona, pelo ge e rera molato ga e robale.

(Letl.16)

- 6.1.1 Efa mohuta wa tikologo ya setsopolwa se, o be o thekge karabo ya gago. (3)
- 6.1.2 Tšweletša dintlha tše tharo go tšwa setsopolweng tše di laetšago maikutlo a boitsholo go Megabaru. (3)
- 6.1.3 Tsopola dintlha tše pedi tša go utolla semelo sa Megabaru. (4)
- 6.1.4 Laetša ge e ba mongwadi o atlegile go fega babadi goba aowa! (2)
- 6.1.5 Na mantšu a temaneng ya boraro:
 - (a) a bolelwa ke mang? (1)
 - (b) efa mohola wa ona (2)

- 6.1.6 Taba ya gore leinalebe ke seromo ke ntlha goba ke kgopolo. Fahlela. (2)

GOBA

- 6.2 SETSOPOLWA SA B (Mahlale ga se a thuto fela).

1	Go se go ye kae Tallboy a tsena ka lešobana la nalete. Ke ile ka
2	lemoga gore a ka ba a boifa gore Selina ke <u>motho wa kgobe</u> gomme
3	seo se ka dira gore lapa la gagwe le pšhatlege ge di ka be tša fihla
4	tsebeng tša morwedi'a Rapudi. Selina o ngwadile mangwalo a go ya
5	go Tallboy a be a bea fase. O ile a letša motato gomme Tallboy a re o
6	mpeile kae? Ka morago ga pelego, ke ile ka bona Tallboy yo mofsa. O
7	ile a tla a leka go ithapeletša ka go tseba Selina a rotše morwalo. Ka
8	nako yeo Selina o be a nkgelwa ke Tallboy bjalo ka khwephane.
9	O ile a botša Tallboy pha, gore yena o hweditše monna wa lephodisa
10	yoo ge go bolelwa ka nako yeo, kgomo tša lenyalo di bego di le tseleng
11	di gapša ke bommaditsela. Ge Tallboy a ekwa tšeo, <u>tsebe tša ema le</u>
12	<u>hlogo</u> gomme a napa a phonnwe. Ge e le go fula, o tloga a futše Selina
13	gore a hloke le seeta seo a ka se aparago ge a eya sekolong.
14	Selina o be a otile a šetše ka ditšhika. Ga ke tsebe gore o be a lewa ke
15	eng gobane a šoma, a eja, a enwa ebile a eja koto ya lešela. Monna
16	yola wa lephodisa o ile a goga Selina ka nko. Selina o ile a reka phahlo
17	ya go tura a re o rekela lephodisa leo gore ba se hloke diphahlo.
18	Ngwana wa dibjana e be e le mang ge e se Selina.
(Letl.49)	

- 6.2.1 Efa kakaretšo ya setsopolwa se. (2)
- 6.2.2 Na mohlala wa pheteletšo go tšwa setsopolweng se ke o fe. (1)
- 6.2.3 O kwešiša eng ka mebolelwana yeo e thaletšwego. (4)
- 6.2.4 Bontšha thuto yeo e tšweletšwago ke setsopolwa se. (2)
- 6.2.5 Hlaloša semelo sa Selina. (4)
- 6.2.6 Sekaseka polelo ya mongwadi bjalo ka molaodiši setsopolweng se. (3)
- 6.2.7 Efa kgopolo ya gago mabapi le basadi ba go swana le Selina. (2)

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 35

KAROLO YA D: THETO***DIRETO TŠA SESOTHO SA LEBOA – Prof. DM Kgobe*****POTŠIŠO YA 7**

Karolong ye, araba dipotšišo tše PEDI fela.

Bala sereto sa ka tlase gomme o arabe dipotšišo tša go latela.

Re madimabe bjang? – OK Matsepe

- 1 Ra belega a tloga,
- 2 Mohlatlami le yena a re amoga –
- 3 Mmagobanake, tlogela go riboga.
- 4 Tše kae dihlogo ke tše di fihlilwego
- 5 Mola a bogadi maina o a filwego?
- 6 Tswala ya rena ke ye e fahlilwego.
- 7 Go nkalela itesetše o lekile,
- 8 Mafotwana ga a ntshe go padile;
- 9 Mebele ya rena e bile e lapile.

(Letl. 43)

- 7.1 Na mafotwana temathetong ya 3 a emela eng? (2)
- 7.2 Tsopola mohlala wa potšišoretoriki temathetong ya 2 o be o fe le mohola wa yona. (2½)
- 7.3 Hlaloša mebolelwana yeo e thaletšwego. (4)
- 7.4 Efa leina la sekapolelo seo se dirišitšwego temathetong ya 2 le mohola wa sona. (3)
- 7.5 Laetša seo sereti se lla go ka sona. (2)
- 7.6 Bontšha sešura mothalothetong wa 9. (2)
- 7.7 Ke moya ofe wo o fokago setsopolweng se? (2)

[17½]**GOBA**

POTŠIŠO YA 8**Matete a lefase – NS Puleng**

- 1 ... O le bopile O le rata lefase,
 2 Go lona wa hlomela hlogedi la bophelo,
 3 Gare ga mahlogedi ka moka a tletše,
 4 Wa kgetha leo o le bopilego ka swantšho sago,
 5 Go ba mookamedi wa tšhemo ya Edene,
 6 Taolo ka moka ya ba atleng tšagwe.
 7 Ge o mo lebelela wa hwetša a hloka molekane,
 8 Gobane o le Ramaatla wa go mo robatša boroko,
 9 Wa ntšha kgopo ya gagwe wa e hlomela go Efa.
 10 Sebe se tšile sa mo laka yena motho,
 11 Wa mo rakela faseng gaeng la dillo,
 12 Gore ka dikudumela le megokgo,
 13 A bune seo a se bjetšego;
 14 Re bjala swiswing re buna pepeneneng.
- 15 Mogaugedi, lerato lago ke nyepo,
 16 Bao ba go kwerago o ba buša ka toka,
 17 Bao ba sotlago ba go šala morago,
 18 Le bona o ba baletše matšatši,
 19 Pelo tša bona o di hlabiša ka Moyamokgethwa,
 20 Tša phafogela bogolo bja Mmušo wago.
 21 O theile tšohle ka bokgwari le bohlale,
 22 Wa di buša ka dikga tša tšona ka moka ...

(Letl.52)

- 8.1 Na sereto se ke sa mohuta mang? Fahlela karabo ya gago. (1½)
- 8.2 Go retwa mang seretong se? (2)
- 8.3 Tsopola ditaba tša sereto se tšeo di amanago le tša ka Beibeleng. Ditlha tše pedi (4)
- 8.4 Hlaloša molaetša wa mothalotheo wa mafelelo temathetong ya 1 (2)
- 8.5 Laetša sešura temathetong ya 2. (2)
- 8.6 Na di 'O' tšeo di tšwelelago mothalotheo wa pele di emela eng? (2)
- 8.7 Bapetša sebopego sa tematheto ya 1 le ya 2. (2)
- 8.8 Efa maikutlo ao a tšweletšwago ke sereti. (2)

GOBA

POTŠIŠO YA 9**Mathata – Tauatsoala et al**

- 1 Ke bophelo re swere,
 2 Ebile ke tema re a kgatha,
 3 Ke kobo re apere,
 4 Ebile ke makhura re a tlola.
 5 Ke kudumela re a kgapha,
 6 Ebile ke seletšo re a letša,
 7 Ke bogobe re a ja
 8 Ebile re a šeba,
 9 Ra ba ra fologetša.
- 10 Re tswetšwe le ona,
 11 Re godišwa le ona,
 12 Ebile go gola le ona,
 13 Re godišwa ke ona,
 14 Ebile re golela ona,
 15 Re godišana le ona.

(Letl. 76)

- 9.1 Tsopola methalotheto ye mabedi yeo a šupago gore mathata ke a ka mehla. (2)
- 9.2 Akaretša moko wa ditematheto tša ka godimo ka dintlha tše 2. (4)
- 9.3 Efa poeletšothomi seretong se o be o fe le mohola wa yona. (3)
- 9.4 Laetša ka fao sereti se dirišitšego tshwantšhišo bjalo ka tshwantšhokgopolo mothalotheong wa 3. (3)
- 9.5 Efa kgopolo ya gago mabapi le mothalotheong wa 13. (2)
- 9.6 Laetša ge e ba ditaba tša sereto se ke dintlha goba dikgopolo. Fahlela. (1½)
- 9.7 Anega gore bophelo bo be bo tlo ba bjang ntle le mathata. (2)
- [17½]**

GOBA

POTŠIŠO YA 10**La pitšana – LP Thoka**

- 1 Ge e le lehu re hwile la pitšana
- 2 Gobane la sego lona le ka rokwa,
- 3 Afrika-Borwa ruri e tsenetšwe ke sera,
- 4 Boramaledu ba iphetošitše dipoo tša marurušo
- 5 Ba iphetošitše mekoko ruri ba a kopa,
- 6 Ba iphetošitše dikgotho ruri ba a kgotha,
- 7 Ba itirela boithatelo ka bana le basadi,
- 8 Ba šomiša mmušo wa mokoko,
- 9 Ke bo sekopa le matswana,
- 10 Matheka ba ithinyolla ka digotlane tša ditlolamelora,
- 11 Bangwe merogo ba ikgela diphoofolong,
- 12 Ba re ba fodiša tšhitadingaka ka madimahlweka.

(Letl. 78)

- 10.1 Akaretša sereto se ka dintlha tše 2. (4)
- 10.2 Tsopola mohlala wa poeletšothomi mo setsopolweng se o be o fe mohola wa yona. (3)
- 10.3 Bontšha sešura mothaloetong wa 1. (2)
- 10.4 Laetša mohlala wa kelelathalo seretong sa ka godimo. (2)
- 10.5 O kwešiša eng ka mebolelwana yeo e thaletšwego? (4)
- 10.6 Efa maikutlo a gago mabapi le mothaloetho wa 12. (2½)
[17½]

PALOMOKA YA KAROLO YA D: 35
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 70